Ч. 69. Львів, вторник дня 28. (15.) марця 1911. Річник XV.

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“ виносить: в Австриї:
на цілий рік . . . . 24 К
на пів року . . . . . 12 К
на чверть року . . . . 6 К
на місяць . . . . . 2 К

За границею:
на цілий рік: зі щоденною висилкою 7 долярів або 14 рублів; з висилкою двічи в тижни 6 долярів або 12 рублів; з висилкою що суботи 5 долярів або 10 руб. Поодиноке число по 10 сотиків.

Телефон Редакциї ч. 1484.
Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християньско-суспільний дневник.

„Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска“. — З Руслановых псальмів М Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о 5 год. по полудни. — Редакция, адміністрация і експедиция „Руслана“ при ул. Оссоліньских ч. 11. партер (фронт від ул. Тихої). Експедиция місцева в Аґенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє.

Рекламациї лише неопечатані є вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в „Надісланім“ 40 сот. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Др. Ярослав Гординьский.

Тихі ювілеї.

Теперішній рік — се справді рік ювілеїв в українськім письменьстві. Наче у калейдоскопі пересуваєть ся перед нашими очима ряд людий, яких нагадує нам дата: 1911. І ріжні почуваня ворушать ся в серці Українця і ріжно, нерівно обходять ся отсї ювілеї. Певно, не всї ювіляти були однакі.

Пятьдесять літ минає від сеї хвилї, як у високій могилї під Каневом спочило злучене тїло Тараса, ґенія України — душі, душі українського народу. І сльози ллють ся з очий — плаче уся Україна за своїм духовим батьком.

Сто літ минає з сього часу, як побачив денне сьвітло наш Маркіян Шашкевич — кажу „наш“, бо се слово найкрасше малює нам стать сеї людини. Глубоко симпатичний характер, що рвав ся до всього гарного і ідеального помимо того, що житє спихало єго в безодню жури і горя — він полишив на духовому житю Галичини таке нестерте пятно, що справдї — она піде безвість віків із печатю єго духа. І тому глубокі й сумовиті рефлексиї викликує сей ювілей.

Сто літ минає з сього часу, як побачив денне сьвітло Микола Устиянович.

Сто літ, як народив ся Антін Могильницкий? А так, так... Ми чули про них, навіть пригадуємо собі. Устиянович написав — ах, уже знаємо! — „Месть верховинця“ і ще одно оповіданє — дуже гарне оповіданє з житя Гуцулів, чи Бойків. А Могильницкий — написав отсю поему про монастир, отой монастир під горами — ех, як єго! Але недокінчив поеми — шкода й читати, се вже не на часї.

Менї здає ся, що теперішня українська суспільність має у великій більшости таке понятє про Устияновича і Могильницкого. Правда в „Рускій письменности“ вийшли писаня їх обох і стали сим приступні для широкої публики, та ледви хто читає їх нинї — хиба школа примусить до сего учеників. А слїд би застановити ся над сим, чи справдї отсї письменники заслугують на таке забутє . . .

Отсим то й дасть ся пояснити сей брак заінтересованя ювілеями столїтних уродин Устияновича і Могильницкого — тим більше, як они припали рівночасно з ювілеями таких великих духів, як Шевченко і Шашкевич. Обох наших поетів забули при тамтих великих торжествах, а навіть їх найблизша родина з дивом довідуєть ся про якісь їх роковини. Та й не диво! Бо ледви, де так мало заінтересували ся долею й творами Устияновича й Могильницкого, як іменно в їх власних родинах. Се належить уже раз піднести публично, як великий закид. Певна річ, нїкого не можна всилувати займати ся літературою, алеж самій родинї повинно лежати на серцї, щоби про їх старшого члена не ширено вісток, які затемнюють єго заслуги й подають причини до найріжнїйших толків, які публика, що не має спромоги прослїдити всї обставини житя поета, приймає надто легкодушно. Та звичайно буває таке, що коли звернути ся до найблизшої родини наших письменників по інформациї, то прийдеть ся стрінутись найчастїйше або прямо з мовчанкою або з відповідию: було щось після нашого кревняка, я сам бачив, але пропало — хтож міг знати, що оно колись придасть ся.. Подумаймо, таке говорить ся про письменників, які ще за своєго житя були частиною історичного житя Галичини і кождий міг про се легко довідати ся. Або ще одно — і то найприкрійше. Було н. пр. в житю письменника щось таке, що не подобаєть ся загалови суспільности. Всї знають про се й намагають ся виправдати людину — тільки родина, яка може найкрасше і могла би пояснити такі факти, мовчить завзято й прямо не хоче про се говорити, бо мовляв се річ неприємна. І з такого ростуть, тай ростуть толки...

І в річницю уродин Миколи Устияновича та Антона Могильницкого — я, здає ся, не можу красше пошанувати память сих талановых поетів, як поговоривши перед ширшою громадою про деякі їх сторони, менше симпатичні для українського громадяньства, виказуючи при сїм, яку то кривду робить ся так часто нашим заслуженим людям сим, що підхоплюєть ся якийсь оден крок у їх житю та не прослїдивши єго добре, глядить ся під призмою односторонности на людину.

Микола Устиянович належить нинї до сих письменників, яких забуваємо. Можливо, що в недалекій будучинї навіть у школах покинуть його читати, а читанка для 7-ої кляси буде одиноким жерелом відомостий про нього не тільки для учеників.

Головна причина такого забутя пояснює ся звичайно сим, що Микола Устиянович, мягкий, слабий характер, не видержав при Маркияновім стягу, а перейшов у москвофільский табор. Та чому се сталось і о скільки був Устиянович москвофілом, про се певно мало хто знає. Із біоґрафії поета можна довідати ся тільки, що він, зразу одушевлений прихильник Маркиянових ідей став від шістьдесятих років рішучо хилити ся на сторону москвофілів і задокументував свої погляди статями в „Слові“, „Сборнику“ галицко-руской Матици“ та „Родиннім Листку“. Сї статї, в яких Устиянович з якоюсь дивною безцеремонністю виявляє зміну своїх поглядів, кинули головно похмуре сьвітло на його характер. Меньше відомі ширшій публицї такі факти, як се, що зворот до москвофільства попередив у Устияновича час горячої оборони народньої мови супроти москвофільских нападів протягом сумної памяти пятьдесятих років, а безпосередно перед явним приступленєм до ворожого українському народови табору, короткий час польонофільства в якім Микола аґітував за проєктом введеня латиньскої азбуки у Галичан 1859 р.

Причина таких радикальних змін у душі Устияновича для многих незрозуміла. Що й но, здаєть ся, проф. Студиньский старав ся пояснити її глибше. Він вказав на се, що львівска конс история, опанована у пятьдесятих і шістьдесятих роках москвофілами, прямо нищила сих сьвящеників, що не хотїли йти за її поглядами — так і нищено невигідного москвофілам Устияновича, який до того находив ся у прикрих материяльних обставинах. Вистане тільки приглянути ся от хочби й листови Миколи Устияновича до Якова Головацкого з дня 11. марта 1860 р. (печатаного у відомій книжцї проф. Студиньского п. з. „Кореспонденция Якова Головацкого в лїтах 1850—62“.), щоби переконати ся про правдивість сеї гадки. Там жалуєть ся між иньшими бідний Устиянович от так на переслїдуваня з боку декана Фортунки:

„Тот слабий чоловік, во время оно, когда то я занемал ся більше пером, і приходил до якой то популярности, уроіл собі в голові, що я станусь славнїйшим в деканаті от него, і що я усадил ся на тоє, даби єго честь подкопати, і всадитись на престол намістнического уряда, которим владїє он. С первопочатка, взбурдало тоє уроєніє сміх і сожалїніє во мнї, но пізнїйше увидїл я, що сей мечтатель бідний, розпочал влїпляти свой зор лиш на темнїйшую сторону моєго характера і жизни моєй, і зачал крисковати всї і найменшіі черти тої сторони моєй, вписуючи їх до Шварцибуху, который у него с найбільшою прилїжностію удержує ся. Я стал бити єму неприязним, однак боронил єго честь, которая зачала умалївати тогда, і возвишал єго в істину над всї декани в Галицкой епархії. Но бездїльно! Он узнал мене за фаризея і дїлал своє. І когда в один час услишал он, що днешный преосвещеннїйший Владика Г. Литвинович пріял мене над ожиданіє снисходительно, от сего времена зависть не дала єму і хвильки супокою — і он поїхал до Львова, представил ся Владицї — завел бесїду за мене, і оклеветал мя довольно щире

О Л Я.

(Оповіданє з глухого кута).

(Дальше).

„Олю! А додай дві ложочки кави, бо йде наш учитель“ — сказала панї добродійка відвертаючи ся вікна. Вона під вечір любила сидїти при вікнї і дивити ся, як гонили до води худобу.

„Певно щось нового несе з села — запримітив отець добродій. — Вже менї тая боротьба наскучила ся. Рад би чоловік на старі лїта спокій в селї мати“.

Нїм учитель увійшов до їдальнї, вже на нього чекала кава. Пан отець був добре „розположений“, бо від кількох днів не ломила його нога.

„Витайте, пане професор! Що доброго приносите нам?“

А панї добродійка перебила.

„Чекай, най випють каву. Видиш, яке там болото та яка плюта. Чоловік перемерз та утомив ся, а він йому каже говорити“.

„Алеж не кричи. Думаєш, що всї люди, так як ти не годні витримати без кави. Kaffee Schwester“.

„Не слухайте його. Сїдайте і пийте здорові. Беріть сьвіжі булочки; що йно спекла їх Оля. Дивіть, які румяні!“

Учитель глянув на тарілку з булочками, а потім на Олю. Румянцї тут і там.

„Я справдї приніс нинї добру новину.

„О, видиш, а ти зі своєю кавою!“

„Щож такого?“

„Говоріть скорше!

Учитель, видячи загальну цїкавість, почав дорожити ся.

„Прошу підождати, хай випю каву, бо не хочу, щоби панї добродійка погнївали ся на мене“.

Але, як побачив, що Оля нетерпеливить ся, почав оповідати. Казав, видїл краєвий засуспендував старого війта, що нова рада обійме урядованнє і що мабуть прокураторія вдасть ся в тую справу, бо виходять на верх щораз то нові »неправильности« в урядованю старої ради.

„Що кажете?“ — крикнула їмость.

„Га, га, га! То аж таку велику халепу з того зробили“ — Дивував ся отець добродій. А Оля відітхнула.

„Славити Бога“ — сказала врадувана. — Повинно воно мати дуже добрі наслїдки для громади“.

„Покажеть ся. Я старий, не тїшу ся чим будь. Хлоп все лишить ся хлопом“.

„Алеж, стрийцю, уважайте тільки, що стара рада обкрадала бідних людий і що ті гроші підуть тепер на всїлякі потреби. Можна буде залїсити неужитки, заложити захоронку, справити центрифуґу...“

„Го, го, го! Які пляни, які пляни! Ну, і скажім, »припустїм«, що то всьо зроблене. Щож дальше.“

„Дальше нарід розбогатїє, пічне жити гіґієнїчно, почує своє достоїньство...“

„І силу“ — докінчив учитель.

А отець добродій лиш головою покивав, як звичайно.

„Молоді, молоді! Не знаєте ви, що то таке — життє. Воно не любить наших намірів. Воно хоче рядити автократично. Я тих ваших змін не дочекаю“.

Але Оля, як би не чула того голосу зневіри.

„За нашим селом підуть другі. Осьвідомить ся национально, відсуне від себе всяких вампірів, всяких пройдисьвітів-баламутів, повстане повітова орґанїзация, повітові спілки. Нарід буде готовий на кождий поклик до доброї справи. Ми мусимо стреміти до поправи теперішних відносин, бо вони стали невидержимі“.

Пан-отець кивав дальше головою.

„Думаю, що воно не прийде вам так легко“.

„Хоть би навіть — говорила Оля. — Хоть би навіть не судило ся нам бачити того нового кращого житя, то ми працювати мемо, щоби його побачили другі, ті що прийдуть по нас“.

„Ті що прийдуть по нас“ — повторив учитель.

Вечір сей належав до найгарнїйших, які він тямив від приїзду на нову »посаду«.

За вікнами шумів осїнний вітер, облїтали з дерев останні листки, відлїтали останні птахи, а в їх душах розвивали ся веснянні квіти надії.

Говорили чимраз голоснїйше і певнїйше, а старі прислухуючи ся з другої комнати їх живій бесїдї мимохіть нагадували собі свої розмови перед половиною столїття.

Яка величезна ріжниця...!

В кілька недїль пізнїйше сидїли в трійку в їдальній комнатї. Була пятниця. Оля збирала останки пісної вечері і казала подати самовар.

Отець добродій хотїв гнївати ся і в гадках шукав за причиною. На жаль не міг найти. Зітхнув тільки і витягаючи перед себе хору ногу сказав:

„Чую, що буде болїти“.

„А чомуж не смаруєш »чудесною мастию«...“?

„Не вірю в жадні масти. Смаруй колесо, коли воно розїхало ся і мусить на дорозї сїсти. Старість не радість“.

„Є старші від тебе, а лїчать ся“.

„Гірке то житє з лїками“.

Добродійка слїпала над білєм. Де тільки побачила яку дїрку зашила та направляла старанно.

„По що ти слїпаєш, жінко? — Шкода очий.“

„А будеш в подертім ходити?“

„Зараз — в подертім. Таж мене стати на нову сорочку. Тай чи багато того нашого ходженя?“

„Я з тобою нинї не договорю ся“.

„Як хочеш“.

(Дальше буде).

оклеветал мя найогиднїйшим язиком перед мужем, в которого власти моя будущина“ і т. д. І тому Устиянович благає Головацкого: „Брате Високопочтенний — жалко потапати при березї. Подайте мнї руку — а може спасусь“...

(Конець буде).

Допись з Самбірщини.

(*Деякі причини радикалїзму в нашій суспільности*).

(Конець).

Перед двома лїтами забрано з Старого Самбора ц. к. старосту, котрий много причинив ся до того, що национальні відносини в тутешнім повітї страшенно заострили ся, на публичнім житю повисла хмара ненависти та осоружности.

Коли же єго не стало в повітї, противности зачали лагіднїти: — люди, що давнїйше від себе бокували та дивили ся на себе „вовком“, зачали сходити ся, разом жити, стикати ся, та потроха забувати, що було, та загуло; — одним словом нїхто навіть не думав про се, щоби когось вішати за се, що він Поляк, або Русин-Українець. Навіть до ради міскої увійшло кількох Русинів-Українцїв („поган“ як давнїйше староста називав). Ба, що більше, рада мійска, видячи щиру працю і охоту своїх товаришів радних Українцїв, зачала щиро відносити ся до внесків ними ставлених і недавно ще майже одноголосно крім голосу кацапа старосамбірского почмайстра Йосифа Пайпа, приймила внесенє о. Данила Лепкого, щоби в 50 роковини смерти українського поета Тараса Шевченка вмурувати в стїну салї засїдань мійскої ради памяткову марморову таблицю і на сю цїль жертвувала 100 К. Взагалї все ішло до лїпшого і хто знає, чи відносини национальні не були би ся уложили в тім містї, а може і в повітї цїлком приязно і по людски, наколи би знов місцеві власти не взяли ся до дїла незручно, та не затровили одних на других. — А всему винні галицкі вибори, які нашій нещасній країнї придбали між культурними народами таку погану славу.

На конець марця с. р. розписано в старосамбірскім повітї вибори до ради повітової. Деякі радні з Ст. Самбора зійшли ся до купки без огляду на национальність, а бачучи на се, що старосамбірска міска рада при виборі з куриї міст на 42 голосуючих дає 19 голосів, порішили поставити від себе свою лїсту і признати для неї делеґатів з міст Хирова, Фельштина і Старої соли. При обрадах узгляднено Русинів, бож прецїнь число мешканцїв Русинів переважає в Старім Самборі; в Хирові на лїсту положено 3 Поляків, 2 жидів і 2 Русинів-Українцїв.

Та щож? довідав ся про се ц. к староста, котрий не хотїв — як сам виразив ся — лишати ся поза „nawiasem“; прото дня 2. марця с. р. закликав до своєї канцеляриї в Ст. Самборі 5 впливових радних жидів і загрозив їм всякими урядовими репресиями: як замкненєм криниць, усуненєм фір з ринку, забороною торгів і т п. наколи жиди зважать ся віддати бодай оден голос на Русина-Українця. Пострах старости мав свій наслїдок, бо перелякані жиди відскочили від умови, а притиснений до муру ц. к. староста одним нашим чоловіком, як сьміє в канцеляриї урядовій яко староста сїяти незгоду национальну, з початку свого поступку випирав ся, опісля був готов перед тими самими жидами назад взяти сказані свої слова, а вкінци заявив, що робить то на порученє з висше (не знаємо, чи се правда?!).

Пострах старостиньский зробив своє, бо вкінци по бурливих, кілька разів зриваних засїданях мійскої ради, остаточно дня 18. с. м. вже не вибрано на делеґата до вибору на повітових радних анї одного Русина-Українця лише poczciwego moskala Józefa Pappa, що такою ненавистию на недавнім засїданю міск. ради запалав до Шевченка.

І знов у містї заклекотїла борба, підняли ся спопелїлі пристрасти, обуреня, гнїв, а ряд стратив дуже много з понятя своєї безсторонности і береженя закона. Бути може, що хтось ще нинї хотїв би держати ся давної дуже шкідливої і вельми неморальної та неетичної аксіоми „divide et impera“, однак аксіома та вже не пригожа, бо нам більше імпонують слова нашого мудрого, старенького монарха: „viribus unitis“.

Однак при тих сумних, безголових та безтактних подїях много супокійних, статочних і розумних людий просто ставляють собі питаня, чи се не найлїпший спосіб попираня радикалів і крикунів, наколи ряд під ноги супокійним людям кидає колоди та нищить найкрасші змаганя до згоди і єдности.

Полїтичний огляд.

Австро-Угорщина

Мара смерти простягає руку свою над народним парляментом. В так молодім віцї опинив ся »народний парлямент«, на котрий покладано стілько рожевих надїй, над пропастию, в котрій що хвиля може щезнути. Величаву для него грецку сьвятиню призначено, поставлено перед ним неначе на сторожі богиню мудрости, однак у внутрі сеї сьвятинї нема християньского духа, бо єго не допускає партийна загорілість, завись і зарозумілість, нема розуму, хоч перед палатою стоїть єго богиня. Тимто так скоро зужив ся сей народнїй парлямент, не сповнивши анї одної з великих надїй, покладаних на него широкими верствами суспільними, не виконав і не довершив тих задач, не довів до ладу тих начерків законів, які єму подало правительство (досить згадати про суспільну обезпеку), по котрих можна було сподївати ся певних пільг для народів.

Трійло загорілости викликувало всякі перепони і довело в останнім роцї до такої застої, що всяка робота хосенна показала ся неможливою, а парлям. сторонництва справдї накладають самі руки на себе, щоби народний парлямент передчасно закінчив своє безплодне житє самовбийством. Мара смерти опинила ся перед дверми парляменту, а сего дня, завтра рішить ся єго доля. Вправдї деякі лїкарі парляментарні мають ще надїю продовжити житє єго, однак зловіщі вісти, які виходять з крайних табсрів посольских, вказують на се, що всяка розвага, всякий полїтичний розум звідтам улетїв, крайне засліпленє опанувало уми і все стремить стрімголов у пропасть.

Гуртовий процес руских академиків.

На попереднїй розправі сьвідок Франц Ляхович, студ. фільософії, зізнавав під присягою. На унїверситет прийшов 1. липця на виклади. По викладї проф. Кручкевича, десь 2 мінути по 9. год. побачив коло III. салї більше студентів. Зацїкавлений приблизив ся до них, а побачивши, що се віче, хотїв війти. Першими дверима не міг дістати ся, тому пішов на другі двері. Там побачив у одного з учасників віча грубу палицю. Війшов проте до салї, де було віче і ту побачив на катедрі референта, який сказав слова: »щоби не кермувати ся чутєм а розумом«. Сьвідок пригадує собі слова: „Товариші, Ляхи ідуть барикади робити“. По тих словах вічевики почали виходити а також пірвали зі собою і сьвідка. На коридорі побачив перед собою барикаду в головнім коридори, а за нею кількох з молодежи. Сьвідок не може собі нагадати, чи була межи ними служба. Зараз за тим вийшли Русини і зі співом пішли в напрямі барикади, з палицями піднесеними в гору. Сам сьвідок вернув ся в напрямі III. салї. Перед нею задержав ся разом з иншими. Ту почали на них з рускої сторони падати поліна. Зараз за тим почув брязкіт битих шиб, а зараз потім почув стріли. По перших стрілах утїк до салї III. Через вікно бачив, як входила полїция через ботанїчний огород. По входї полїциї сьвідок вийшов в коридор і ту побачив багато полїн, кроваву пляму, вибиті шиби та слїди куль. Ще одну хвилину задержав ся а потому вийшов без нїякої трудности головним виходом. Сьвідок пізнає Залїзняка як референта. Про »боївку« сьвідок знає лише, що була якась поготова, що на унїверситетї збирала ся більша громада людий.

*

На нинїшнїй розправі переслухують сьвідків, які мають потвердити, в якім одязї був критичного дня Мокловский. Перший з них се мати Софія Мокловска зізнає під присягою.

День 1. липця пригадує собі, що імовірно був се день хмарний. Того дня був єї син одягнений в маринарку темнобронзову, в якій все ходив на будову. Потому сьвідок описує точно крій одягу, а також черевики. Бачила єго в тім одязї рано, коли виходив з дому коло 8. год. а потому аж коло 4. по полудни вернув домів. Се пригадує собі точно, бо того дня не був на обідї. Заперечує, немов би він взагалї мав спортовий одяг. На питанє д-ра Охримовича каже, що син їздив вже давнїйше на ровері. Коли сей оборонець запитав, як ходив в инші дни, предсїдник се питанє ухилив. Ухилив також питанє д-ра Коса, чи мав Мокловский дома бровнїнґ?

Сьвідок Йосиф Янковский, будівничий, заприсяжений, є спільником Мокловского. Дня 1. липця коло 10. год. прийшов до него інж. Мокловский одягнений в стрій, в якім ходив довший час. Одяг сей був краски зеленаво бронзової. Що ходив в такім одязї зізнає на підставі сего, що Мокловский довший час ходив в нїм. Спортового одягу у Мокловского не бачив. До сьвідка прийшов прямо з унїверситету. Не знає, чи по дорозї вступав де небудь. До лїкаря пішли оба разом.

Предсїдник ухиляє питанє: Чи сьвідок пригадує собі день 30. червця?

Коли сьвідок сказав, що одяг Мокловского був подібний до одягу сьвідка, в якім він нинї явив ся на розправі, обж. Охримович звертає тодї увагу, що краска одягу сьвідка не є зовсїм бронзова а радше зелена, та що 1. липця Мокловский був в одязї тої самої краски лише яснїйшої.

Сьвідок лїкар др. Казимир Панек зізнає, що Мокловского знає і пригадує собі, що 1. липця був у него. Приходив, щоби у него засягнути поради лїкарскої. Був одягнений в стрій звичайного крою. Краски одягу собі не пригадує. Здаєть ся одначе сьвідкови, що одяг був темнїйшої краски. Не пригадує собі також краски штанів і камізолї. До сьвідка прийшов сам Мокловский.

Прокуратор вносить, щоби ще візвати сьвідка Генрика Пельчарского і Юрия Ґродиньского.

Покликано сьвідка Бронислава Петерс Подолецкого, студ. прав.

Др. Охримович вносить, щоби сего сьвідка не заприсягати, бо польска молодїж уставила барикаду, отже она була тим чинником який спровокував цїле нещастє. По нарадї трибунал рішив сьвідка заприсягнути.

Сьвідок прийшов на унїверситет о $^1/_2$9, щоби ту поінформувати ся межи товаришами про внесенє поданя до іспиту. Перед унїверситетом замітив полїцию. Вийшовши на перший поверх, побачив там барикаду, а коло неї кількох товаришів-Поляків. Служби унїверситетскої межи ними не пригадує собі. Не уважаючи на барикаду хотїв піти до квестури. В ректорскім коридори побачив кількох слуг. Заки дійшов до квестури почув крик виходячих вічевиків. Вернув ся длятого, хотїв бачити, що стане ся з барикадою.

В головнім коридори бачив Русинів при самій барикадї. У їх руках були грубі палицї взнесені до гори. По хвилї побачив одного, який так сильно ударив палицею, що палиця переломила ся. З сеї сторони було кількох Поляків і 4—5 возьних унїверситету. Секретаря Йордана сьвідок там не бачив. Сьвідок утїк в коридор ректорский. Коли був в тім коридорі, чув битє шиб. Стріли чув аж тодї, коли був в ректоратї. Коли предсїдник звернув єму увагу, що в слїдстві зізнав трохи відмінно, сьвідок каже, що тепер собі сего не пригадує. Вийшовши з ректорату, побачив, як вибито шиби в вагадлових дверех, а також поліна в руках возьних. Сьвідок заглянув ще в напрямі салї III. Ту побачив чоловіка з револьвером в руцї. Сей чоловік вимірив і сейчас вистрілив. Куля перейшла шибу і ударила в стїну ректорату. Коло сьвідка було тодї ще двох сьвідків. Сам був одягнений чорно.

В слїдстві підчас конфронтациї вказав на 2, яко на таких, що мали стріляти з салї III. іменно на Сенькова і Пастернака. Сьвідок не пригадує собі, чи по тих стрілах падали ще стріли. За хвилю спостеріг на вікнї салї III чоловіка в яснім одязї, який сїв на вікнї а опісля спустив ся по ринві. Не пригадує собі чи мав щонебудь в руках, хотяй в слїдстві зізнав, що мав якийсь предмет в руках. Кромі сего не бачив аби ще хто скочив. Рішучо зізнає, що підчас єго присутности на ректорскім коридорі, з сего коридора нїхто не стрілив. Пізнає Решетила, дальше Охримовича, що проходжував ся по коридори вже тодї коли всї були арештовані.

Дальше випитували сьвідка оборонцї аж до перерви в год. $12^1/_2$.

Просимо відновити передплату.

НОВИНКИ.

— **Календар.** Ві второк: руско-кат.: Агапія; римо-кат.: Сикстуса. — В середу: руско-кат.: Савина; римо-кат.: Евстахого.

— **Вістки з Америки.** Із Зєдин. Держав півн. Ам. пишуть нам: З наших здобутків ту в Америцї найважнїйші отсї: Преосьв. Епископ Ортиньский набув для нашої руско-кат. Церкви прекрасну землю в Вірджінії над сплавною рікою недалеко від Балтімор, де стане дім для СС. Василиянок, рускі школи як низша себто у вас видїлова і промислова і дім для немічних сьвящеників. Рівнож буде там мала семінария. — В Філядельфії набула наша Церков прекрасні будинки на сирітский дім, де буде містити ся також і новіциат СС. Василиянок, що будуть провадити руский сиротинець. — Тутешні українські анархісти докладають усїх сил, щоби знищити заморску Україну, а найлїпшим середником до сего уважають знищенє віри у нашого народа.

— **Шевченкове сьвято в Перемишлї.** Нам пишуть з Перемишля: В суботу відбув ся великий концерт, в якім крім хорів, продукций на скрипцї (п. Бережницкий з Коломиї), фортепянї (п. Оля Цїпановска), декламациї (др. Лев Лопатиньский) і сьвяточної промови (др. Студиньский) виставлено чудовий образ з живих осіб укладу артиста п. Скрутка. Цїлість випала чудово, головно завдяки о. Пасїчиньскому, що не лише вивів хори з орхестрою, але й сам співав тенорове сольо. Про сам концерт напишу з окрема, а тепер хиба додам, що нинї відбув ся величавий похід через місто. Взяло в нїм участь кілька тисяч селян і селянок Соколів та Січовиків з прапорами і стягами, ґімназияльна молодїж з орхестрою і учительским збором, жіночий лїцей, панї та студенти унїверситета. Похід вирушив з перед соборної церкви і пішов улицями: Владичою, Добромільским трактом, ул. Францїшканьскою на Замок, де відбула ся академія з промовами д-ра Загайкевича, проф. др. Авдиковича і привітами делеґатів. Похід перейшов через місто у взірцевім ладї і саме тепер вертає з Замку. Одушевленє нечуване, власти поводять ся дуже льояльно. Небавом відбуде ся аматорска вистава „Назара Стодолї“ для селян, що прибули на сьвято. Перемиска громада так розросла ся, що нема вже салї для неї на концерт і збори. Вчера на концертї явило ся в салї „Народного Дому“ поверх півтора тисячки осіб. Концерт звеличав своєю приявою Ексц. еп. Чехович. Вражінє велике. Перемиска польска і жидівска публика приглядає ся з признанєм сїй прегарній манїфестациї. Кермує нею комітет з неструдженим др. Загайкевичом на чолї. Слава Перемискій громадї і аранжерам великого сьвята! — *Свій.*

— **Шевченкове сьвято в Чернівцях.** В суботу 18. марця віддала столиця буковиньскої Руси, Чернівцї поклін памяти безсмертного Кобзаря. Торжество почало ся богослуженєм в прав. катедральній церкві, до якого стануло 7 православних сьвящеників. Співав хор українських богословів а проповідь виголосив проф. унїверситету о. Ден. Єремійчук. По лїтургії відбула ся панахида при участи 13 сьвящеників. Цїлий катедральний Собор був переповнений учасниками. Були відпоручники українських студентских товариств: „Православ. Академія, Союз, Січ і Запороже“. Головна, частина себто концерт вечером випав що правда під зглядом артистичним добре, та публика не дописала. Се справдї сумне явище в столицї Буковини. Вже сама проґрама концерту, на яку зложили ся такі небуденні річи, як „Симфонїчний танець“ Людкевича спів пп. Лопатиньскої, Гарасевича і Кирстюка, декламация п. Луцкого і т. д., повинна була стягнути більше публики. Лїпше під всяким зглядом випав людовий концерт, що відбув ся другої днини, себто 19. с. м. Міщаньскі черновецкі хори і мішаний хор „Січи“ з Глїбокої полонив серця слухачів. Рівнож горячо оплескувано гру славного бандуриста п. Хната Хоткевича. Сего самого дня перед полуднем відбула ся сьвяточна академія, устроєна заходом „Історичного Товариства“. На жаль, знова публики за мало. Від галицких Українцїв сказав горячий привіт пос. др. Цегельский, після чого читали свої наукові розправи на тему творів Шевченка проф. Сїмович, др. Кузєля і віцемарш. проф. др. Стоц-

кий. Сї відчити були гарно оброблені. От тілько подаємо за черновецким „Народним Голосом“ про Шевченкове сьвято.

— **Шевченкове сьвято в Одесї.** Серед найбільших перешкод зі сторони властий достойно пошанував память Шевченка „Український клюб“ в Одесї. Дня 26. ст. ст. лютого зачалось сьвято відчитанєм реферату д. Кліпацкого: „Кріпацтво на Українї і 19 тий лютого“ де референт представив історию кріпацтва від найдавнїйших часів; в рефератї знова Ан. Ніковского представлено відношенє українського письменьства до селяньскої неволї і ролю нашої лїтератури в ідеї знесеня кріпацтва. В тім рефератї можна було слїдити перехід до творчости Шевченка.

Другого дня д. С. Шелухин в рефератї „Шевченко — поет народний“ обговорив значінє творчости Шевченка, як народного поета. Опісля головні мотиви Шевченкової поезиї і єї виховуюче значінє представив реферат д. Кліпацкого.

Дня 5. ст. ст. марця відбув ся вечір, на котрого програму зложили ся реферат М. Комарова „Житє і піснї Шевченка“ і хор, що виконав „Заповіт“, „Кантату“ і „Жалібний марш“ та инше.

В недїлю 6. ст. ст. марця відіграно „Назара Стодолю“. Все виконане було дуже гарно.

Згадатиб ще, що в місцевих часописях було багато статей про Шевченка, а й російскі часописи дуже прихильно висказували ся про Шевченка і українство. Багато клопотів мав клюб також з відправленєм панахиди. Ґен. Толмачов заборонив правити панахиду в соборі а архієрей не позволив знова правити єї в тій церкві, в котрій хотїли громадяни і не позволив відправити в недїлю, тілько в понедїлок, так щоби відбула ся при як найменшій участи публики. Помешканє клюбу на відпрявленє панахиди було невідповідне, хоч попередно відправлено сьвяточний молебен в однім з третьорядних ресторанів. Заборонено також і оповістку в часописях про панахиду і про вечір 5. ст. ст. марця. В наслїдок того всего клюб рішив не відправляти панахиди. Серед таких відносин довело ся сьвяткувати Шевченкові роковини; мимо всїх трудностий однак відбуло ся сьвято дуже гарно при взнеслім настрою численної одеської публики.

— **Нинїшні збори москвофільского полїтичного тов-а „Галицко-русская Рада“** відбувають ся під сильною охороною полїциї при досить малім числї учасників, здебільшого сьвящеників і темних мужиків постяганих з північно-галицких закацапщених повітів.

— **Новеля до закона про емеритальне обезпеченє.** Два лїта минуло, як війшов в житє закон про емеритальне обезпеченє приватних урядників. Зроблені через той час досьвіди викликали ще більші жалоби на ріжні єго недостачі, чим перед входом в житє того закона, а причинив ся до того осуд трибуналу адмінїстрацийного, суперечний з намірами закона. Між тим комісия социяльно-полїтична, котрій державна рада поручила приладити новелю до емеритального закона, вибрала підкомісию, а та обрадуючи під проводом д-ра Лїхта виготовила кілька внесень, що мають на цїли тїснїйше означенє Кружка обовязаних до обезпеченя, скороченє часу обовязкової вкладки, поліпшенє материяльних користий управнених до поборів. Ті всї внесеня не дістали ся однак під наради парляменту, а коли підкомісия приступила дня 10. с. м. до дальших нарад, одержали єї члени мемориял загального заведеня пенсийних обезпечень і начерк квестионаря, які мали служити за основу до устної анкети.

Сей мемориял викликав живу дискусию, в котрій п. В. Чайковский піддав єго дуже острій критицї. Він вказав на се, що інтенциї мемориялу виходять поза рами внесень підкомітету а навіть прямо противні є єго поглядам. Заведенє обезпечень бажало би загального великого збільшеня Кружка зобовязаних до обезпеченя, дальше бажало би одержати право приймати до заведеня також не зобовязаних законно до обезпеченя, вкінци бажало би обмеженя дїяльности заведень обезпеченя через ріжні середники, як примус реасекурациї і т. д. Др. Чайковский противив ся таким змаганям і пропозициям, які би емеритальне обезпеченє приватних урядників поставили на основах зовсїм инших, як то робить нинїшний закон. Дальше бесїдник підчеркнув се, що задачою комісиї є поліпшенє прав зобовязаних до обезпеченя, а не помаганє і достарченє сил Заведеню обезпечень до конкуренцийної боротьби з заведенями заступничими, законом узнаними. Знищенє тих институций зашкодило би думцї автономічного заряду і опіки і знищило би стичність між обезпеченими а заряджуваним ними институтом. Захитало би то рівнож довірєм до законодавства. Крок сей був би тим більше погубним в хвилї, коли обезпеченє суспільне є предметом парляментарних нарад. В дальшій дискусиї промовляли ще пп. Ельдерш, др. Офнер і др. Дрексель, признаючи слушність д ру Чайковскому.

На внесенє голови д-ра Лїхта, котрий також прилучив ся до гадки др. Чайковского, ухвалено скликати окрему анкету і предложити їй питанє в більше загальній формі, чим се мемориял пропонує.

— **Українська кандидатура із міста Черновець до буковиньского сойму.** Перше зголосив був свою кандидатуру в містї Чернівцях до сойму п. Теодор Тарко, однак з огляду на добро национальної справи, зрік ся кандидувати в сїм окрузї і тепер остає одиноким руским кандидатом із Черновець п. Володимир Фльорчук, будівничий майстер в Чернівцях. Вибір послів із загальної куриї до буковиньского сойму наступить дня 2. цьвітня с. р.

Оповістки.

— **Репертуар руского нар. театру в Коломиї.** (Саля Каси щадничої. Початок $7^1/_2$ вечером).

Ві второк, дня 28. марця „Madame Butterfly“ опера в 3 діях Пуччінїя. Гостинний виступ Ф. Лопатиньскої.

В середу. дня 29. с. м. „Сатана“ драма в 5 діях з прольоґом Я. Ґордіна.

— **Іменованя і перенесеня.** Намісник переніс старших ветеринарів пов.: М. Дулємбу з Ланьцута до Ярослава, П. Кенїґа з Сокаля до Печеніжина, В. Білиньского з Бродів до Львова; повіт. ветеринарів: Л. Люблїнера з Долини до Львова, А. Лукашевского з Домброви до Косова, А. Проскурницкого з Бучача до Львова, Л. Уріха з Тернополя до Ст. Самбора, З. Юрого зі Щакової до Перемишлян, Й. Франкевича з Калуша до Сокаля, В. Гійольского з Перемишлян до Дуброви, Е. Кольберґера з Живця до Пільзна, Й. Пйотровича зі Ст. Самбора до Калуша, Л. Шімера з Жидачева до Бучача, С. Якубовского з Цїшанова до Бродів, Р. Альбрехта з Косова до Долини, Й. Прашіля зі Львова до Цїшанова, Й. Гримчакевича з Дрогобича до Львова; ветеринарийних асистентів: Л. Райского з Ярослава до Львова, І. Курка з Цїшанова до Живця, І. Скалїша з Підволочиск до Ланьцута, К. Відоту з Борщева до Дрогобича, К. Дешберґа з Пільзна до Тернополя і Ф. Мехлевича зі Львова до Жидачева.

Президия краєв. дирекциї скарбу іменувала в особовім етатї гал. салїнарних зарядів: маґазинера М. Созаньского і официяла касового Е. Маховича касиєрами в IX. кл. ранґи, контр. асистента касового І, Малоту кас. офіциялом, а кас. асистента Л. Сандровского маґазинєром, обох в X. кл. ранґи.

Телеґрами

з дня 27. марця.

Відень. (ТКБ) На нинїшнім засїданю буджетової комісиї промовляв весь час аж до 1. год. пос. Шпачек. Засїданє перервано до 3. год. по полудни.

Відень. (ТКБ). Бар. Бінерт запросив провідників більших сторонництв на нинї 3. год. на конференцию.

Відень. (ТКБ). Цїсар приняв вчера перед полуднем в Шенбрунї бар. Бінерта на послуханю, що тривало до півтора години.

Онодї відбув ся в Шенбрунї обід, на який запрошено бар. Бінерта, всїх мінїстрів, намісника, архієп. Наґля і ин.

Відень. (ТКБ). Вчера по полудни відбув ся похорон епископа Маршаля при участи архік. Леопольда Сальватора, Райнера, Кароля Франц Йосифа, Максимілїяна, архікн. Мариї Анунцияти, Мариї Йосифи, заступника цїсаря ґр. Ґуденузи, заступника болгарского короля, мінїстрів Бінерта, Штірка, Вайскірхнера, Маєра, Рікенбурґа і ин.

Відень. (ТКБ). Католицкий шкільний союз обходив вчера 25. роковини свого єствованя.

Відень. (ТКБ). З нагоди відчиненя промислового дому урядило стоваришенє сего дому вечером равт, на який прибули презес кабінету, мінїстри, представителї промислу і ин. Промовляв тут бар. Бінерт.

Краків. (ТКБ). Кардинал Пузина обходив вчера 25. роковини свого епископского висьвяченя, що відбуло ся в римскім костелї з рук кардинала Лєдоховского.

Відень. (ТКБ). Вчера відбуло ся при цїсареви торжественне відчиненє промислової палати в місцевости Шварценберґа. Прибули на се торжество архікн. Райнер і Леопольд Сальватор, перший майстер двора, предсїдник мінїстрів з членами кабінету і ин. На промову предсїдника комітету Шелєра, відповів цїсар, що сей гарний будинок, утворений під кличем згідного співдїланя, творити буде побуджаюче огнище до розвязаня всяких питань що до промислу, сего величного чинника державного і господарского житя. Потім висказав бажанє, щоби з відчиненєм воріт сего дому, відчинила ся також нова доба розцьвіту родимого промислу. По сїй промові рознесли ся на честь цїсаря грімкі оплески.

Петербург. (ТКБ).Тридневна перерва державної ради і думи (від 25. до 28. с. м.) уповажняє правительство, по думцї основного закона, надати предлозї о земствах західних ґуберній значінє закона. В протягу двох місяцїв по новім зібраню парляментарних тїл, мусить ся сей закон предложити всїм палатам.

Петербург. (ТКБ). Стан здоровля мінїстра Сазонова є вдоволяючий; всї обяви є незмінені. Температура виносила перед полуднем 37°.

Білгород. (ТКБ). „Стампа“ доносить, що в старорадикальнім сторонництві повстали поважні спори з причини підвисшеня стемплевої оплати.

Пекін. (ТКБ). Росийска нота жадає від Китаю принятя засад, які зазначено в нотї з 16 лютого без жадних доказів і двозначности.

Триєст. (ТКБ). Вчера на вічу страйкарів маринарки ухвалено по бурливій дискусиї вернути до працї. З причини сего оголосила дирекция »Lloyd у«, що єї кораблї мають знова сповняти державну службу.

Саратов. Ученик прогнаний з тутешної дух. правосл. семінариї напав під церквою на ректора Целєбровского і пробив єго двічи ножем. Ректор помер.

Нїтра (Угорщина). (ТКБ). Помер тут епископ Емерик Бенде.

Церберє. (ТКБ). З Барцельони доносять, що в ночи зі суботи на недїлю заатакувала велика товпа зелїзничу міску службу, бо зелїзничий віз переїхав на смерть одного робітника, який хотїв перебігти улицею в хвили переїзду воза. Товпа знищила два вози, аж пізно в ночи полїция зробила лад.

Рим. (ТКБ). Цїсар Вільгельм вислав з Венециї до італїйского короля сердечну телеґраму, а король відповів так само дуже сердечно.

Рим. (ТКБ). Аґ. Стеф. довідує ся, що шведска королївска родина виїде 25. цьвітня до Риму у відвідини до італїйского короля.

Царгород. (ТКБ). Вчера відійшли відси дві канонїрки до берегів Ємена.

Царгород. (ТКБ). Часописи заперечують про замірену подорож султана до Софії і Білгороду.

Ціцігав. (Пет. Аґ.) В останних днях було тут 25 випадків смерти на чуму.

В останних трох днях не було нових випадків пошести. В Харбінї був останної доби 1 випадок смерти, а 2 випадки заслабленя.

Петербург. (Пет. Аґ.). Управитель мінїстерства заграничних справ вислав до росийского посла в Пекінї телеґраму з повідомленєм, що переговори в останнім місяци пересьвідчили росийске правительство, що Китай заміряє при помочи виминаючих відповідий неузглядднити точок, які є в росийскій нотї з 26. лютого. Правительство повідомляє, що коли Китай до 28. (н. ст.) марця не дасть вдоволяючої відповіди, Росия застерігає собі свободу що до дальших кроків, а китайске правительство буде відповідати за дальші наслїдки.

Берно Мор. (ТКБ). Вчера відбуло ся торжественне відчиненє нової палати штуки з нагоди ювілею цїсаря Франц Йосифа І.

Венеция. (ТКБ). Поїзд, в якім їхала нїмецка цїсарска родина, прибув тут в суботу в полудне. На двірци привитали єї кн. Абруців і Удіни. Князї прибули потім каналом Grande до цїсарского яхту „Гогенцолєрн“. Мимо заборони, зібрала ся тут велика товпа людий.

Вашинґтон. (ТКБ). Президент Тафт запевнив був японьского мікада, що не вірить чуткам про мнимі наміри Японії що до Мексику. На се прийшла телєґрама мікада, в якій він заявляє, що був пересьвідчений, що президент Тафт не вірить сим злосливим і неправдивим чуткам, а зі своєї сторони висказує приязні почуваня межи обома народами.

„Народна Гостинниця“ у Львові.

Дня 16. с. м. відбули ся заг. збори „Народної Гостинницї“, одного з найпопулярнїйших економічних товариств, покликаних до житя ідеєю спільницкої злуки. Та хотяй товариство се популярне, на жаль належить все таки до институций в нашій суспільности мало знаних. Справдї дивне явище: з назвою „Народної Гостинницї“ стрічаємо ся в щоденнім житю дуже часто, але з розумінєм значіня сего товариства для нашого народного орґанїзму, з розумінєм єго великої задачі в нашій орґанїзацийній роботї не у всїх можна стрінутись. Тому не буде злишним в теперішну пору зазначити, що задачию „Народної Гостинницї“ є витворити новий у нас промисл, якого доси ми зовсїм не мали, промисл готелярский, реставрацийний і каварняний. Поруч з тим задачею „Народної Гостинницї“ є скріпити питому міщаньску верству, яка в национальнім житю наших міст відограє велику ролю.

Осягненє сих лїлий, річ природна, не дасть ся скоро перевести. На се треба довголїтної працї, а „Народна Гостинниця“ институция ще дуже молода. Ледви чотири роки, як отворила власний дім і розпочала поволи, але консеквентно виконувати свою задачу. З року на рік кріпшає і росте в силу і хоч мусить поконувати великі трудности, не рідко з вини таки нашої публики має вигляди їх на гарне жниво своєї працї.

З огляду на загальні збори для читачів нашої часописи не без інтересу буде дізнати ся про теперішний материяльний стан сего товариства. П. предсїдник отвираючи збори, покликав п. Сафата Рубиновича на секретаря. Відчитано протокол, котрий принято до відомости Дирекция здала звіт з білянсу за минулий рік. Білянс виказує, що товариство поступило в тім роцї значно наперед. Приступило до него 12 нових членів з 22. декляpованими удїлами. Давні члени вплатили титулом удїлів 2.333 К 72 с, так, що стан удїлів піднїс ся о квоту 2.763 К 72 с і виносить 26 774 К 60 с (в 1905 — 9000 К). На одного члена припадає $2^1/_2$ удїлів т. є по 50 К 51 с. Резервовий фонд зріс о квоту 407 К 57 с і виносить 3.761 К 21 с (в 1906 — 1.129 К). Щадничих книжочок було 208 на загальну квоту 128.127 К 85 с і зросли в минулім роцї о 26.314 К 52 с. (в р. 1905 — 37.400 К). Пересїчно припадає на одну книжичку 860 К 52 с. Стопа процентова 5. Протягом 1910. р. заїхало до „Народної Гостинницї“ 5.298 гостий, що заплатили за свій побут 30.674 К 28 с, з чого по потрученю власних видатків лишило ся чистого зиску 6.788 К 86 с. В 1910. р. сплачено векслїв на 33.000 К, так що стан їх з кінцем минулого року виносив 27.000 К. Через сплаченє двох банкових рат гіпотечний довг зменшив ся о 1.096 К 90 с. Каварню і реставрацию винаймлено ще на два роки за річним чиншом 17.000 К, котрий впливає правильно до каси товариства. Всї партерові склепи були винаймлені і дали чиншу 9.378 К 50 сот. (в р. 1907 — 9.438 К). Льокациї виносять 32.242 К 57 с, отже зросли за минулий рік о суму 7.925 К 06 с (7075 К — в 1905. р.) З інвентарів готелевого, реставрацийного і центрального, з вінди і інсталяциї електрики вписано квоту 6.010 К, за уладженє квоту 4.700 К, з дому 3.180 К, а новий інвентар і конверсацию дому покрито з біжучих видатків. Взагалї всї позициї доходів побільшили ся а видатки зменшають ся.

Згідно з бажанями висловленими на загальних зборах, управа товариства робила сериозні заходи около розширеня своїх інтересів. Теперішний готель показав ся тїсним, отже являє ся потреба набути реальність себто філїю товариства. Рівночасно роблено заходи около отвореня готелевого підприємства в деяких купелевих місцевинах. Покищо вислїди сих законів є підприємство в Трускавци. Товариство заключило ще в осени 1909. р. з п. Гутою умову, якою виарендувало від него віллю „Ольгу“ Вілля складає ся з 22 умебльованих комнат. Що правда інтерес в Трускавци в минулорічнім сезонї не дописав, бо замкнено єго зі стратою 362 К 75 с. Стало ся не з вини управи, а по поводу частих дощів як також з вини нашої публики, котра не попирала як слїд свого товариства. Однак признанє гостий для управи сего товариства стало заохотою відновити умову з п. Гутою на дальші два роки і товариство має надію, що руска публика попре більше власну институцию.

В 1910 р. маґістрат підвисшив чиншовий податок о 800 К і то навіть в зад, бо також за 1909 рік. Проти сего підвисшеня податку товариство внесло відклик.

Голоси компетентних чинників про „Народну Гостинницю“ лише похвальні. В часописи „Економіст“ появина ся в числах 4. і 5. з м. р. історія сего товариства. Инша економічна часопись, „Самопоміч“ в ч. 5. з м. р. пише: „За вісїм років істнованя товариство „Народна Гостинниця“ з малих початків розвинуло ся в поважну институцию та поклало початки для руского готелевого промислу“. Так само признаня знаходимо в звітї з розвою укр. союзних стоваришень заробкових і господарских та в статистицї за 1909 рік. Зазначено там, що „Народна Гостинниця“ розвиває ся правильно, ведена солїдно і господарно, стан інтересів вповні вдоволяючий.

Як бачимо, товариство стануло на кріпких основах і лише від руского загалу зависить, чи дальший розвиток „Народної Гостинницї“ піде скорше, чим дотеперішною черепашиною ходою. Русини рішучо повинні зірвати з дотеперішною байдужностию супроти сего товариства і численно удїлами та щадничими вкладками дати єму більшу ніж доси змогу сповняти свою задачу. Найлїпшу забезпеку для льокаций дає дім товариства, за який дають тепер 600.000 К разом з інвентарями. Наколи би товариство продало, осягнуло би 220.000 К зарібку.

Вкінци належить згадати, що „Народна Гостинниця“ вписана в члени инших руских

товариств, як „Захоронка“, „Народна Лїчниця“, „Ремісничо-промислова бурса“, „Шкільна Поміч“, „Руске Тов. Педаґоґічне“ і т. п. і т. п. В минулім роцї брала через своїх відпоручників участь в посьвяченю сокільского прапора в Тернополї і „Січи“ в Чернівцях.

Вистава рільничо-господарска в Стрию признала товариству золоту медалю за провадженє інтересу готелевого. На тім закінчено звіт дирекциї. Наступив звіт контрольної комісиї, котра сконстатувала згідність книжок з білянсом, взірцеве веденє інтересу. На тій основі просить контрольна комісия Збори о уділенє абсолюториї управі товариства. Дальше відчитано в цїлости звіт Краєвого Союза Ревізийного. Пан предсїдник піддав під голосованє внесенє контрольної комісиї, котрий принято. Загальні збори ухвалили розділ зиску в той спосіб, що має ся виплатити 6% дивіденду від повних уділів, а решту перенести до резервового фонду.

Наступили вибори, а предсїдник покликав на скрутаторів панів Василя Ґресяка і Петра Семюту. П. Ґресяк відчитав вислїд виборів. Вибрані поновно члени ради надзираючої: Роман Залозецкий і Василь Нагірний — до контрольної комісиї пп.: Кость Паньківский, Василь Угрин і Сидір Винників. Загальні збори ухвалили марку презенцийну для членів надзираючої ради на 6 К.

П. Рубинович висказав бажанє, щоби дирекция більше клала вагу на вихованє молодїжи в господарско-шинкарскім промислї, бо тих людий велика у нас недостача. Попирав се п. Заячківский. Проф. др. Студиньский жадав, щоби ефектовнїйше обходити народні сьвята. Дальше пригадав др. Студиньский 6. і 7. листопада на память столїтних уродин М. Шашкевича. П. Окпиш жадав, щоби дирекция старала ся конче о філїю товариства у Львові. Др. Лучаківский жадав, щоби в тій філїї була більша саля на комерси, замкнена для своїх.

По вичерпаню всїх точок дневного порядку, предсїдник зборів подякував членам за участь і замкнув наради о 8. год. вечером.

Всячина.

— **Львівскі суфражистки.** Боротьба ізза жіночих „шараварів“ (жіп-кільот) веде ся дальше. Богаті дами, що гонять за модою сензациєю, що хотять звернути на себе увагу, надягають від часу до часу на себе жіночі „холошнї“ і демонструють перед цікавою публикою по головних улицях великих міст От сеї суботи знова появили ся дві суфражистки в „холошнях“ на улицї Кароля Людвика у Львові, та заким зробили кілька кроків, кинула ся на них публика і була би таки й добре „насьміяла ся“ із львівских дам, наколи би не полїция. Мов на даний знак збігло ся на оглядини дамских „холошнїв“ цїла юрба крикливого Львова і від »приємних“ епітетів гомонїла цїла улиця. Навіть полїция з великим трудом помогла „модним“ дамам спасатися „бігством“, арештуючи при тім одного з „трибунів“ люду. По таких горячих „принятях“ відхоче ся відай навіть Львовянкам „холошнїв“. От, звичайно, марні вибрики людий, яким добре живе ся.

— **Еміґрация жидів до Японії.** В послїднім часї починають забирати ся жидівскі пявки із Росиї до Японії, бо після листів живучих там „синів Ізраїля“ чекає їх пригожий ґрунт до шахрайства.

— **Боротьба на смерть і житє між батьком і сином.** В місцевости Ґлямбеґ в Німеччинї розіграла ся онодї вельми траґічна родинна драма між батьком і сином. Лїсничий Гене в спорі із рідним сином попав в таку лють, що вхопив револьвер і хотїв застрілити власну дитину. Загрожений хлопець, боронячись перед батьком пробив єго ножем в груди на смерть. Сина сейчас арештовано, але після судового доходженя випущено, бо показало ся, що він дїлав лиш в власній оборонї.

— **Мадярска любов.** Передвчера пополудни відограла ся не аби яка траґічно-романтична сцена на улицї в Будапештї. Перед женщиною впав на колїна мужчина і простягаючи до неї руки, жалісно просив, щоби стала єму женою бо без неї не може жити. На се заявила женщина, що волить радше вмерти, чим стати жінкою шевця. На сї слова, станув амант-швець на рівні ноги і пять разів стрілив до „обожаної“ із револьвера. Опісля звернув оружє проти себе, та не вдїяв собі нїчого, бо не було більше набоїв. Женщина, тяжко поранена боре ся зі смертию. Є она 60-лїтною купчихою цьвітів. Арештований мужчина має 41 лїт, є шевцем по професиї і вже від 12 лїт пускав своє майно для купчихи.

— **Сире мясо а туберкули.** Перед пятнайцяти лїтами жив в Монтпелїє оден професор медицини, що записував сухотникам дуже богато сирого мяса. Єго спосіб курациї найшов богато наслїдовників і нинї має лїченє сирим мясом ще богато приклонників. Др. Л. Менард розглядає тепер в »Kosmos-ї« основно сей спосіб лїченя. Уживанє сирого мяса до лїченя сухіт дасть ся примінити, та не як їда, лише як лїк. Мясо мусимо поставити в видї незвичайних материялів, які добуваємо із жил звірят. Прихильники лїченя сирим мясом мошуть покликати ся на се, що рідко лучають ся сухоти мязів. Тканина мязів має бути незвичайно відпорна проти бацилїв туберкульози, Людский і зьвірячий орґанїзм розпоряджає багатьома охоронними материялами проти бацилїв, що викликують хороби, а коли додамо до сих охоронних материй ще деякі відповідні материї побільшуємо охоронну відпорну силу. Отже в наслїдок того, що тканина мязів має багато охоронних частий проти туберкулїв, дасть ся пояснити вартість сирого мяса, особливо з мязів, як средство против туберкульози.

— **Злодійска ватага на зелїзницї.** Вчера увязнено на двірци в Кракові зелїзничого підурядника, Володислава Коваля, який від довшого часу вломлював ся підчас їзди до зелїзничих возів і забирав звідтам всякі дорогоцїнні товари. В єго домі переведено ревізию і справдї знайдено багато дорогих річий. Належав він імовірно до сеї ватаги, яку вже перед кількома місяцями увязнено, а до якої належали Костельняж, Міка, Млєко і Голєкса.

— **Процес о вимушенє.** Колись то рішив віденьский суд справу, що має величезне значінє як для робітників, так також для працьодавців. Звісною є річию, що социялїсти могли доси без перепони послугувати ся терором і вимушуванєм при приєднуваню нових членів для своїх промислових орґанїзаций. Кождий робітник, що вступав до якогось промислового занятя, якого робітники належали до социял-демократичної орґанїзациї, мусїв приступати також до сеї орґанїзациї. Наколи не хотїв сего вчинити, без згляду на причину, мусїв оставити місце працї. Богато робітників, що не хотїли піддати ся теророви, мусїло оставити місце працї і нераз місцями терпіли голод і холод, заким найшли якесь занятє. В се годї прямо повірити, щоби в новочасній конституцийній державі було можливе таке обмежуванє горожаньскої свободи. Суди задивляли ся досї на се, як на справу внутрішної робітничої орґанїзациї і полишали робітників несоциялїстичних пересьвідчень їх власній судьбі. Та вкінци й судам було сего за богато і рішено завести і в сїй области якийсь лад. Факт, о який ходило в віденьскім процесї слїдуючий: Відливач Совек вступив дня 12. липця м. р. до фабрики оружя Раст і Ґасер. Зараз на вступі зажадав від него Хохолька, муж довіря социяльно-демократичної орґанїзациї, приступленя до неї. Совек відказав, а при тім додав, що в жовтни йде до війска, мусить отже щадити і не може платити вкладок. Дня 23. липця в суботу перед виплатою зажадали в друге Хохолька і Ґаєр, щоби Совек приступив до орґанїзациї; в противнім випадку зажадають єго видаленя. Дали єму до вечера час до надуманя, а коли обставав при відмові, зажадали оба мужі довіря в понедїлок від управителя Мілєра, щоби видалив Совека. Мілєр, боячи ся страйку, вчинив се. Тимчасом видалений Совек зробив донесенє до прокураториї, а ся послїдна обжалувала Хохольку і Ґаєра о злочин вимушеня. Суд признав Хохольку винним злочину вимушеня і засудив єго на 6 тижнїв тяжкої вязницї, Ґаєра увільнено. Сей вирок повитають всї робітники, що не приналежуть до масоньскої социяльної демократиї, з великим признанєм і може в той спосіб освободять ся від социялїстичного терору. Для социялїстів є се великий удар моральний і материяльний; моральний, бо показало ся, що они держуть робітників під своєю командою лиш терором, а материяльний, бо тепер богато робітників, не лякаючись вже сего терору, покине їх орґанїзациї і підірве тим самим рацию їх єствованя. Коби як найскорше!

Надіслане.

Кадв. і Судовий Адвокат

Др. Євген Левицкий

отворив адвокацку канцелярию у Відни.

Канцелярия містить ся при Ibbsstrasse 27 (Wien, II, Ibbsstr. 27). — Конференцийні години від 3–6 по пол. — Важнїйші і пильнїйші посилки слати з огляду на точність і швидкість дорученя через почтову філїю в парляментї (Dr. Eugen Lewickyj, Abgeordneter u. Hof- u. Gerichts-Adwokat in Wien, Parlament).

П. А. Шіган

Мій новий сотрудник.

Переклав Вол. Держирука.

Вийде протягом місяця марця с. р як відбитка з фейлєтонів нашої часописи. Обійме она понад 25 аркушів друку. Ся знаменита повість повинна находити ся в кождій рускій хатї. **Передплату в цїнї 2 К 50 сот. з пересилкою 3 кор. приймає наша редакция.** — Цїнак нижки буде виносити 4 корони.

П. Т. Цитристи!

Вже вийшла полька мазурка

„На филях Прута“

укладу

Зенона Кириловича

дістанете її в книгарни тов. ім. Шевченка у Львові і у автора в Коломиї по 1 кор. за примірник.

Крім того появилось до тепер:

„Між своїми“, потпуррі з руских пісень по 2 К.

„Пестїйка“, полька фран. по 1 К.

Всї три твори були друковані і нагороджені через Тов. муз. „Echo vom Gebirge „Wiener-ZitherZeitung“.

Хто купує у автора всї три примірники разом, дістає 25% опусту, т. є місто 4 К платить лише 3 К. (3—3)

Конкурс

на проєкт копули для церкви в Тисьменици.

На мурованій церкві в Тисьменици, має ся поставити нову копулу. Можуть бути, окрім середної, великої і 2—3 малі копули на бічних крилах церкви. В проєктї мають бути також відповідні орнаменти верха фронтової фацияти. Все проєктоване відповідно і пропорционально до будинку тай артистично. — Брацтво тої церкви визначує за 1-й проєкт (не пляни і кошториси) премію 100 К, а за другий 50 К, застерігаючи собі власність премійованих проєктів. Рішати будуть знавцї покликані Видїлом тогож Брацтва.

Рефлєктуючі на тоє можуть дістати фотоґрафію церкви в гр.-кат. Урядї парохіяльнім в Тисьменици. До тогож Уряду належить присилати проєкти найдальше до 25. н. ст. цьвітня с. р. підписані псевдонїмом, а імя і назвиско автора в замкненій коверті.

О. Іоан Коцюба парох.

*) Фотоґрафію тої церкви можна оглянути також в Редакциї „Руслана“ між год. 12 а 1. в полудне в буденні дни.

ЗАМОВЛЕНЯ НА ВСЯКИЙ ТРАНСПОРТ ВИН ЛЇТУРҐІЧНИХ ПРИЙМАЄ

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“

У ЛЬВОВІ.

Цїна при замовленю висше	100 л.	50 л.	25 лїтр.
Самородне за лїтру	1·32 К	1·36 К	1·40 К
Геґелийске »	1·20 К	1·24 К	1·28 К
Герцеґовиньске »	1·10 К	1·14 К	1·18 К
Австрийске »	0·96 К	1·00 К	1·04 К

☛ Бочки числить ся осібно, але до двох місяців можна звернути їх до Львова, а вся почислена квота звертає ся. Фрахт вина до Львова оплачує „Народна Торговля“, зі Львова до стациї призначеня, замовляючий. — **Тисячі признань до перегляду.**

Основи перспективи з 95 рисунками долученими до тексту, укладу *Михайла Коця*, накладом Р. Т. П. Сей підручник є потрібний для всїх, що учать ся рисувати і малювати з природи. Набути можна по цїнї за брош. 2 К 10 с а за опр. 2 К 40 с, в книгарни Тов-а ім. Шевченка і в Р. Тов. Пед. а також у автора у Львові, ул. Солодова 1.

Проповіди о покаяню на великий піст

п. з.

„Блудний син“

можна набути у Львові в книгарни ім. Шевченка, в Жовкві у ОО. Василиян і в гр.-кат. Урядї парохіяльнім в Струсові по 1 К 50 с за примірник — а з почтою 1 К 60. Весь дохід призначений на будову церкви в Струсові.

О. Теодор Цегельский.
гр.-кат. царох в Струсові.

ДО АМЕРИКИ КАНАДИ

найлїпше перевозить

Лїнія Кунарда

у ЛЬВОВІ ул. Городецка **99**.

Цїна переправи кораблем 180 корон.

Уважайте на ч. 99.

ВІДЇЗД З ПОРТІВ В ТРИЄСТЇ:

Саксонія, дня 18. цьвітня.

Карпатія, дня 25. марця 1911.

Ультонія, дня 11. цьвітня.

З ЛЇВЕРПОЛЮ:

Найбільші і найвеличавійші пароходи на сьвітї:

Люзітанія, дня: 8|4, 29|4, 20|5, 10|6, 8|7 1911.

Мавританія: дня 25|3, 22|4, 13|5, 3|6, 24|6, 22|7 1911. 122(32—?)

Розклад зелїзничих поїздів

важний від 1. мая 1910.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночи
Кракова	5·50	**8·55**	**1·30**	5·45	50·10
Кракова	7·27	10·10	1·15 Б	**8·40**	**30·2**
Тарнова	—	—	1·05	—	—
Підволочиск	7.20	12·00	**2·15**	5·40	10·30
Черновець	8·05	—	**2·05**	5·53	9·30
Черновець	—	—	—	**6·35**	**12.20**
Станиславова	5·45	—	—	—	—
Коломиї.	—	10.21	—	—	—
Ходорова	5·15 Г				
Стрия	7·28	11·45	4·25	**7·41**	11·02
Самбора	8·00	9·58	2·00	—	9·00
Рави рускої	7·32	12·00	—	8·00	—
Яворова	8·15	—	5·00	—	—
Підгаєць	—	11·15	—	—	
Винник		—			12·10
Янова	8·15	1·10 К	5·00	9·26 К	10·07К
Любіня	8·00	9·38	2·00	9·00	11·40Р
На Підзамче з:					
Підволочиск	7·01	11·40	**2·00**	5·17	10·13
Бродів	7·01	—	**2·00**	5·17	10·12
Підгаєць	—	10·54	—	9·44	—
Винник	7·26	—	—	6·29	11.55А
На Личаків з:					
Підгаєць	—	10·33	—	9·28	—
Винник	7·10		—	6·13	11·39А

Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд	вечер	в ночи
Кракова	3·55	**8·25**	**3·15**	**6·55**	11.15
Кракова	6·04	8.40	3·55	7·45	**12·40**
Кракова	—	—	**2·45**	6·04	—
Мшани	—	—	3·30	5·41	—
Підволочиск	6·20	10·40	**2·16**	8·10	11.10
Черновець	6·10	9·35	—	—	10·35
Черновець	—	**9·10**	**2·23**	—	**2·59**
Станиславова	—	—	2·52	—	—
Коломиї	—	—	—	5·59	—
Ходорова	—	—	—	8·23 В	—
Стрия	7·30	10·15	**1·45**	6·50	11·25
Самбора	6·00	9·05	3·40	—	10·40
Рави рускої	7·34		2·30	7·10	—
Яворова	8·20		—	6·30	
Брухович	6·13	7·34		7·10	
Підгаєць	5·58			6·16	
З Підзамча о:					11·32
Підволочиск	6·35	11·00	**2·31**	8·33	—
Бродів	6·35	11·00	**2·31**	8·33	—
Підгаєць	6·12		—	6·30	11·35А
Винник			**1·30**		
З Личакова до:					
Підгаєць	6·31			6·50	
Винник			1·49		10·54

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товстим друком. — *) Лише в недїлї.

А = лише в середи і суботи. — В = в день перед кождою недїлею і сьвятами обох обрядів. — Г = в день по кождій недїлї і сьвят обох обрядів

Видає і відповідає за редакцию **Семен Ґорук.**

З друкарнї В. А. Шийковского.

BIBLIOTEKA KUL